

Ein kodd

ORÐASKIFTI hevur av álvara tikið seg upp um spurningin at lækka kostnaðarstöðið og harvið eisini lönirnar. Hesin spurningur hevur verið rættiliga nógv umrøddur nú fleiri vinnulívmenn og -feløg hava mælt til at lækka kostnaðarstöðið og harvið eisini skattin. Ført hevur verið fram, at lönirnar eru alt ov høgar, og at tær eru ein forðing fyri at fáa eitt sunt og avlopsgevandi vinnulív.

NÚ hevur so fólkaflokkurin gjørt málið til sítt hjartamál og hevur lagt tað fyrri tingið. Tað skal hann so sanniliga hava loyvi til. Vit halda, at tað er rætt at viðgera ein slíkan spurning, men meta tað vera skeiðt av fólkaflokkinum og teimum fólki, sum síggja eina lönarlækking sum einasta heilígvágin at fáa hetta landið aftur á fótur, nú at fyrigylka fólki, at bara lönirnar lækka so verður alt so gott so gott. Hetta er at reingja veruleikan, og má tað sigast at vera stórt spell, at ein heilur flokkur setir slíkt í sítt skjaldarmerki.

EIT er at koma við einum útspæli og vilja kanna og umrøða eitt ávíst mál. Men har frá og so til at siga, at bert hetta kann bjarga samfelagnum er bæði at lúgva fyri sær sjálvum og øðrum. Her má sigast, at sambandið ber seg

sakligari at, tá tað heldur, at eitt slíkt mál má kannast væl og virðiliga, áðrenn tað verður sett í verk, um tað í heila tikið skal setast í verk. Men fólkaflokksmonnum líkt so gera teir seg sum ikki einaferð til talsmenn fyri tí einastu gyldugu patentloysnini. Teir og bara teir hava loysnina. Oftani hevur tú varhugan av, at fólkaflokkurin, sum vit annars vita ikki er ein homogenur flokkur men meira ein forsamling av einstaklingum, sum verja einstaklingaáhugamál, leggur uppskot á ting, sum hava til endamál - ikki at bjarga nøkrum landi - men harafurimóti at skapa sær og sínum PR. Nú er tað Óli Breckmann, sum hevur vitjað á Man og so er tað bráðdliga IN at brúka Manskar loysnir í Føroyum.

VIT seta eitt sera stórt spurnartekin við, um tað í heila tikið er rætt at koyra lönir so langt niður við lóg sum fólkafloksmenn halda. Hetta vita vit er ikki kjarnin í málinum um at fáa eitt lönandi føroyskt vinnulív. Eftir at hava koyrt við studningi frá landinum í drúga tíð - og hetta hava fólkafloksmenn verið teir heitastu fyri at verja - so skal nú studningur latast ein annan veg. Lönirnar skulu lækkast munandi og harvið skal skatturin eisini niður. Tvs. at hetta eisini hevur til síkti at syndra allan tann almenna sektorin, sum heldur ikki fólkafloksmenn kunnu vera fyrirtann.

Tað er hann teir hava dúvað upp á nú øll árin, teir hava kunna sent rokningarnar til landskassan fyri - ja fyri sínar vánaligu forrættningar - fyri sítt dugnaloyvi í vinnulívinum.

TAD er eitt effektivari vinnulív vit hava brúkt fyri. Tað eru teir røttu leiðararnar, sum duga at hugsa nýggjar leiðir uttan studning. Sum duga at tilrættaleggja framleiðsluna soleiðis, at optimalt fæst burtur úr - uttan hjálp uttanfrá. Lönarlækking kann sjálvandi koma at muna, men tað kann eisini gerast tann koddin, sum vit ikki hava brúkt fyri og sum nettup setir vinnulív fleiri ár aftur í tíðina og vit fara at fáa lív í aftur sovandi vinnulív, sum visti, at tað kundi altíð dúva upp á landskassan. Tað vil siga, at insitamentið - hugurin - til at fáa sum mest burtur úr var ikki til steðar, og er blokkframleiðslan kanska eitt tað besta dømið um hetta.

LÖNARLÆKKING kann skjótt gerast tann nýggi koddin hjá vinnulívinum - koddin, sum skal gera, at vinnulív fer snorksovandi inn í næstu öld. Tað eru nógvir framstandandi vinnulívmenn, sum hava víst á, at lönirnar eru ikki fremsta forðingin fyri at hava eitt lönandi vinnulív. Táverandi stjórni á Bacalao segði tað og nú tekur stjórni á Kósavirkinum og komandi nevndarformaður í nýggja eindarbankanum eisini

spurningin upp. Hann ber ótta fyri, at lönarlækking kann gerast tey so væl-kendi koddin, sum hevur merkt føroyskt vinnulív, og at orðið studningur úr landskassanum bara verður skift út við orðið lönarlækking. Tað eru vánaligir vinnulívmenn, sum bara geva lönarlagnum skyldina fyri ikki at fáa endarnar at røkka saman. Loysunarorðini eru góð leiðsla, útbúgving, djórv og umhugsin sölufólk og ein effektiv framleiðsla í allar mátar. Hví tosa tit ikki heldur um at vinna inn í betri söluarbeiði tað, sum tit nú skulu taka frá løntakarunum. Er tað ikki upp á tíðina, at vinnulív fer at seta sær sjálvum stórru krøv eitt nú til sølu. Vit hava í eitt mannaminni - við somu vinnulívmönnum og politikarum, sum nú krevja lönarlækking - arbeiði á u-landastøði við at framleiða hálfvabrikata. Og vit hava havt eina sölus-organisatión, sum í nógvum rætt og slætt hevur forerað okkara dyra fisk til snildar og smartar útlandskar keyparar. Álvaratos - at krevja lönirnar niður - tit áttu at skammað tykkum - takið heldur í egnan barm og brúðið upp um armar - effektiviserið framleiðsluna, góðskíð vørurnar og leggja alla orku í at fáa tey bestu sölufólkini so vit fáa pengar fyri vørna.

Richard Mikkelsen, formaður í Fíggingargrunninum:

Bankasaman- legging fer at gagna vinnuni

Tað er rætt at leggja bankarnar saman. Tað ber við sær, at bankarnir verða sterkari til at kunna røkja tær sera týðningarmiklu uppgávurnar teir hava við at fígga føroyska vinnulívið sigur formaðurin í Fíggingargrunninum, Richard Mikkelsen við Tíðindablaðið Sosialin.

Hann roknar annars við, at tað tað fer at vara leingi til Føroyar aftur fóta sær fíggarliga og búskaparliga. Ein má so bara vóna, at positiva konkunturgongdin í vesturheiminum eisini fer at vísa seg á fiskivinnuøkinum.

Hvussu er Richard Mikkelsen nøgdur við gongdina viðvíkjandi Fiskavirking?

-Vit hava fingið til uppgávu at vera við til at nútíðansgera vinnulívið í Føroyum og herundir at umskipa fiskiðnaðin. Hetta arbeiðið er byrjað við stovnanini av Fiskavirking, og hóast vit hava

havt nakrar byrjunartupulleikar, so vóni eg, at hesir skjótt eru av. Tann mest umráðandi spurningurin í dag er sjálvandi nøgðin av fiski, sum er tøk hjá Fiskavirking. Ein annar avgerandi spurningur eru prisirnir. Tað liggur rættiliga tungt á júst hesum økjum í løtuni og hetta hevur so

sjálvandi avleiðingar fyri Fiskavirking. Men vit vóna, at hetta fer at laga seg nakað í komandi tíð. Um eg eri nøgdur við gongdina í Fiskavirking fái eg tí ikki sagt fyrr enn vit vita meira um, hvussu fer at vera við rávøru og søluni.

-Men at tað ikki hevur gingið so væl sum mett

hevur tað nakað við leiðsluna í Fiskavirking at gera?

-Tað haldi eg ikki.

Góðar fortreytir

-Nógvir føroyingar spyrja, hvør Richard Mikkelsen er og hvørja bakgrund hann hevur fyri at røkja eitt fyrri Føroyar so týðandi starv?

-Eg havi verið í leiðslu

uni í danska tjóðbankanum í nógv ár og havi arbeiðt við fíggarligum spurningum, og tí kenni eg nakað til hesi viðurskifti. Ein av uppgávu, sum vit hava arbeiðt við í Fíggingargrunninum er nettup bankaøkið, og tað er ein sannroynd, at júst bankarnir hava ein týðandi

Richard Mikkelsen: -Eg havi álitið á Bankaeftrilutunum, og haldi framvegis, at tað var ein góður handil, tá partabrávabýtið fór fram í Føroya Banka. Mynd kaimar